

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ नुसार सामान्य प्रशासन विभाग (राजशिष्टाचार) विभागाच्या अंतर्गत राज्य अतिथीगृहातील 'क' व गट- 'ड' संवर्गातील पदे दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक :- संकीर्ण-१४२०/प्र.क्र.७/३१-ब
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- १७ फेब्रुवारी, २०२१.

वाचा:- १) दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६

- २) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग शासन निर्णय क्र. दिव्यांग-२०१३/प्र.क्र.३५/दि.क.२, दि. ०७.१०.२०१६
- ३) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग शासन परिपत्रक क्र. दिव्यांग-२०१९/ प्र.क्र.२५१/दि.क.२, दि. १२.११.२०२०
- ४) केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांची दि. ०४.०१.२०२१ ची अधिसूचना
- ५) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग शासन निर्णय क्र.दिव्यांग-२०१९/प्र.क्र.२५१/दि.क.२, दि. ०२.०२.२०२१.

प्रस्तावना:-

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील कलम ३३ नुसार दिव्यांगांसाठी शासन सेवेतील पदांची पदसुनिश्चिती करणे आवश्यक आहे. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने दि. ०७.१०.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये, राज्य शासनाच्या आस्थापनेवरील पदे दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित करण्याबाबतच्या सूचना निर्गमित केल्या आहेत. केंद्र शासनाने दि. ०४.०१.२०२१ च्या अधिसूचनेन्वये दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित केलेल्या पदांची यादी करून सदर यादी केंद्र शासनाच्या www.disabilityaffairs.gov.in या संकेतस्थळावर Policy/Act/Rules-Notification येथे List of Post identification suitable for Persons with Benchmark Disability notified on ०४.०१.२०२१ या शिर्षाखाली प्रसिध्द केली आहे. सदर शासन निर्णयातील निर्देशास अनुसरून सामान्य प्रशासन विभाग(राजशिष्टाचार) विभागाच्या अंतर्गत सहाय्य व नंदगिरी राज्य अतिथीगृहातील 'क' व गट- 'ड' संवर्गातील पदांची सुनिश्चिती करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय:-

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील कलम ३३ नुसार राज्य शासनाच्या अखत्यारीतील पदांची दिव्यांगांसाठी पदसुनिश्चिती करण्यासाठी केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांनी दि. ०४.०१.२०२१ च्या अधिसूचनेन्वये दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित केलेल्या गट "अ" ते गट "ड" मधील पदांच्या यादीतील जी पदे राज्य शासनाच्या आस्थापनेवर आहेत अशी पदे, तसेच, केंद्र शासनाने प्रसिध्द केलेल्या यादीतील ज्या पदांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या, कामाचे स्वरूप व प्रचलित वेतनश्रेणी राज्य शासन सेवेतील पदांशी समान आहेत, अशा पदांची पदनामे जरी भिन्न असली तरी राज्य शासन सेवेतील ती पदे दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित राहतील, अशा सूचना सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने दि. ०२.०२.२०२१ च्या शासन निर्णयान्वये दिलेल्या आहेत.

२. सामान्य प्रशासन विभाग (राजशिष्टाचार) या विभागाच्या अंतर्गत सहाद्री व नंदगिरी राज्य अतिथीगृहे असून सदर राज्य अतिथीगृहांमध्ये अति अति महत्वाच्या व्यक्तींचे वास्तव्य असते. तसेच सहाद्री राज्य अतिथीगृहामध्ये मंत्रिमंडळ बैठकांसह मा.मुख्यमंत्री महोदय, अन्य मंत्री महोदय व वरिष्ठ अधिका-यांच्या अध्यक्षतेखाली बैठका होतात. त्यामुळे सदर अतिथीगृहांचा दर्जा तारांकित ठेवण्यात आलेला आहे. त्याकरिता सदर अतिथीगृहांमध्ये नियुक्त करावयाच्या कर्मचा-यांकडून उच्चतम दर्जाची सेवा अपेक्षित आहे. त्याकरीता पदनिश्चिती करताना केंद्र शासनाच्या दि.०४.०१.२०२१ च्या अधिसूचनेतील यादीतील पदांच्या शारीरिक पात्रतेमध्ये आवश्यक ते बदल करून, तसेच, काही दिव्यांग प्रवर्ग वगळून पदनिश्चिती करण्यात आली आहे.

३. त्यानुसार केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या दि. ०४.०२.२०२१ रोजीच्या अधिसूचनेतील दिव्यांगासाठी सुनिश्चित केलेल्या 'क' व गट- 'ड' संवर्गाकरीता प्रसिध्द केलेल्या यादीतील साधर्म्य असलेली राज्य शासनाच्या सेवेतील सहाद्री व नंदगिरी राज्य अतिथीगृहातील लिपिक-टंकलेखक, मुख्य बटलर, बटलर, खानसामा, शिपाई, किचन हेल्पर, स्टोअरमन ही पदे 'विवरणपत्र-अ' मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करण्यात येत आहेत.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०२१०२१७१४५६४८०४०७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सतिश जोंधळे)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

सहपत्र:- विवरणपत्र-अ व ब
प्रति,

- १) मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
- ३) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा. उपमुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५) मा. प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ६) मा. प्रधान सचिव व मुख्य राजशिष्टाचार अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई
- ७) आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, आयुक्तालय, पुणे
- ८) मा. मंत्री (राजशिष्टाचार) मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव
- ९) मा. राज्यमंत्री (राजशिष्टाचार) मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव
- १०) मा. सभापती विधानपरिषद/मा. उपसभापती विधानपरिषद यांचे सचिव, विधानभवन मुंबई
- ११) मा. उपाध्यक्ष, विधानसभा यांचे सचिव, विधानभवन मुंबई
- १२) मा. विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद/विधानसभा विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई यांचे सचिव
- १३) सह/उप सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १४) व्यवस्थापक/सहा. व्यवस्थापक, सहाद्री/नंदगिरी राज्य अतिथीगृह, मुंबई
- १५) निवडनस्ती.

विवरणपत्र- अ

शासन निर्णय क्रमांक :- संकीर्ण-१४२०/प्र.क्र.७/३१-ब दि.१७.०२.२०२१ सोबतचे विवरणपत्र

सह्याद्री व नंदगिरी राज्य अतिथीगृहातील पदांची दिव्यांग हक्क अधिनियम २०१६ व केंद्रशासन अधिसूचना दि.०४.०१.२०२१ नुसार पदसुनिश्चिती

अ.क्र.	पदनाम	शारीरिक पात्रता	दिव्यांग प्रवर्ग	सदर पदांची जबाबदारी व कर्तव्ये	शेरा
१	लिपिक-टंकलेखक	S,ST,W,MF, SE,RW,H	OA, OL, OAL, BL, LV, HH, AAV, LC, DW	आवक जावक टपालाची नोंद घेणे राज्य अतिथीगृहाची दैनंदिन लिपिक वर्गीय कामे व व्यवस्थापक व सहा. वस्थापक यांनी नेमून दिलेली कामे पार पाडणे	राज्य अतिथीगृहातील वास्तव्यासाठी आलेल्या मान्यवरांची संख्या तसेच बैठकांची संख्या यानुसार धावपळ व तातडीने सुविधा पुरविण्याची आवश्यकता असते
२	मुख्य बटलर	S, ST, W, BN, L, PP, MF, RW, SE, H, C	LV,D, HH,OA, LC, DW, AAV, ASD(M)	काचेच्या, धातूच्या वस्तू, क्रांकरी, कटलरी, लिनन स्वच्छ ठेवणे, त्यांची काळजी घेणे, अतिथींच्या कक्षात व्यवस्थित मांडणी करणे,. अतिथी व बैठकांसाठी अल्पोपहार/जेवण यांचे आयोजन करणे. मांडणी करणे. सर्व सेवांमध्ये समन्वय ठेवणे. सहायक व्यवस्थापक, व्यवस्थापक यांना मदत करणे.	राज्य अतिथीगृहातील वास्तव्यासाठी आलेल्या मान्यवरांची संख्या तसेच बैठकांची संख्या यानुसार धावपळ व तातडीने सुविधा पुरविण्याची आवश्यकता असते
३	बटलर	S, ST, W, BN, L, PP, MF, RW, SE, H, C	LV,D, HH,OA, LC, DW, AAV, ASD(M)	काचेच्या, धातूच्या वस्तू, क्रांकरी, कटलरी, लिनन स्वच्छ ठेवणे, त्यांची काळजी घेणे, अतिथींच्या कक्षात व्यवस्थित मांडणी करणे,. अतिथी व बैठकांसाठी अल्पोपहार/जेवण यांचे आयोजन करणे. मांडणी करणे.	राज्य अतिथीगृहातील वास्तव्यासाठी आलेल्या मान्यवरांची संख्या तसेच बैठकांची संख्या यानुसार धावपळ व तातडीने सुविधा पुरविण्याची आवश्यकता असते

अ.क्र.	पदनाम	शारीरिक पात्रता	दिव्यांग प्रवर्ग	सदर पदांची जबाबदारी व कर्तव्ये	शेरा
४	खानसामा	S,ST,W,BN,L,MF,RW, SE, C	LV,D, HH,OA, LC, DW, AAV, ASD(M)	अतिथीगृहातील अतिथींसाठी खानापान तयार करणे	राज्य अतिथीगृहातील वास्तव्यासाठी आलेल्या मान्यवरांची संख्या तसेच बैठकांची संख्या यानुसार धावपळ व तातडीने सुविधा पुरविण्याची आवश्यकता असते
५	स्टोअरमन	S, ST, W, L, PP, MF, SE, RW	LV D, HH OL, CP,LC, DW, AAV	अतिथीगृहाच्या भांडाराचे व्यवस्थापन ठेवणे. सामानाची मागणी नोंदविणे. भांडारात आलेल्या सामानाची नोंद ठेवणे. मागणीनुसार स्वयंपाकघरात लागणा री सामग्री काढून देणे.	राज्य अतिथीगृहातील वास्तव्यासाठी आलेल्या मान्यवरांची संख्या तसेच बैठकांची संख्या यानुसार धावपळ व तातडीने सुविधा पुरविण्याची आवश्यकता असते
६	शिपाई	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF,SE,H, C,RW	a)B, LV b) D, HH c) OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD(M), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above	दैनंदिन कार्यालयीन कामकाज करणे,टपाल पोहचविणे, फॅक्स झेरॉक्स यंत्र चालविणे	राज्य अतिथीगृहातील वास्तव्यासाठी आलेल्या मान्यवरांची संख्या तसेच बैठकांची संख्या यानुसार धावपळ व तातडीने सुविधा पुरविण्याची आवश्यकता असते
७	किचन हेल्पर	S,ST,W,BN,MF, RW,SE, H	a)B, LV b) D, HH c) OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD(M), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above	स्वयंपाक घरातील सामग्री स्वच्छ ठेवणे, मेनुप्रमाणे तयार करावयाच्या खाद्य सामग्रीकरिता स्टोअरमधून सामग्री प्राप्त करून घेणे खानसामाला आवश्यक त्या कामात मदत करणे, भाज्या स्वच्छ करणे , निवडणे इ.	राज्य अतिथीगृहातील वास्तव्यासाठी आलेल्या मान्यवरांची संख्या तसेच बैठकांची संख्या यानुसार धावपळ व तातडीने सुविधा पुरविण्याची आवश्यकता असते

विवरणपत्र-ब

शासन निर्णय क्रमांक :- संकीर्ण-१४२०/प्र.क्र.७/३१-ब दि.१७.०२.२०२१ सोबतचे विवरणपत्र

Abbreviations:

Sr. No.	Abbreviation	Long Form	Sr. No.	Abbreviation	Long Form
1	B	Blind	9	CP	Cerebral Palsy
2	LV	Low Vision	10	DW	Dwarfism
3	D	Deaf	11	AAV	Acid Attack Victim
4	HH	Hearing Handicapped	12	ASD(M)	Autism Spectrum Disorder (Mild)
5	OA	One Arm	13	ID	Intellectual Disability
6	OAL	One Arm and One Leg	14	SLD	Special Learning Disability
7	OL	One leg	15	LC	Leprosy Cured
8	MI	Mental illness	16	MD	Multiple dissability

Abbreviations:

Sr. No.	Abbreviation	Long Form	Sr. No.	Abbreviation	Long Form
1	S	Sitting	7	PP	Pulling & Pushing
2	ST	Standing	8	MF	Manipulation by Fingers
3	W	Walking	9	SE	Seeing
4	BN	Bending	10	H	Hearing
5	L	Lifting	11	C	Communication
6	RW	Reading and Writing			